

**Відповіді III етапу Всеукраїнської олімпіади
з української мови та літератури (10 клас)**

Українська мова

2. Лінгвістичний бліц.

2.1. Ужгорода, відмінка, березняку, варіанта, синуса, каталогу.

2.2. Без угаву, пліч-о-пліч, по-українськи, до речі, абияк, один одинцем, по-моєму, по двоє, по-третє, рік у рік.

2.3. Збігаються у значенні “прохання, вимога прийти, з’явитися кудись”, але *виклик* має відтінок переважно офіційний. Виклик до прокуратури.

Заклик передає також зміст «те, що кличе до чогось». Заклик сурми. Мужній заклик. Тільки заклик – політичне гасло.

2.4. Мільярд – [м’іл’йáрд], на стежках – [на сте^ижкáх] , непримиренно – [не^ипри^еми^ерén:о], зозулька – [зо^узул`ка].

3. Центральнопівденноафриканський, навчально-виховний, правобережний, кримськотатарський.

4. Пунктуація – система правил уживання на письмі розділових знаків і розділ мовознавчої науки про використання розділових знаків.

Сполучне слово – приєднує підрядне речення до головного і водночас є членом підрядного речення. У ролі сполучних слів виступають відносні займенники і прислівники хто, що, який, чий, котрий, де, куди, звідки, як, чому, коли (Хто думає, той і розум має (Нар. тв.).

Складносурядне речення – складне речення, у якому прості (сурядні) речення рівноправні за змістом і пов’язані сурядними сполучниками.

5. Тинейджери – підлітки, кастинг – проба.

6. Покращувати рівень життя – підвищувати рівень життя, тушити овочі згідно рецепту – тушкувати овочі за рецептом, бути на хорошому рахунку – мати добру репутацію, 25,3 відсотків – 25,3 відсотка, знаходиться в користуванні – є в ужитку, зробити слідуючим чином – зробити таким чином.

7. Перепишіть речення. Поставте розділові знаки, підкресліть головні та другорядні члени, надпишіть над кожним словом, до якої частини мови воно належить. Накресліть схему речення.

Заздрити таланту чи вроді - нерозумно хоч би тому, що їх не можна відняти в тих, хто має ці дари природи, і використати для себе (Ірина Вільде).

Заздрити – дієслово, таланту – іменник, чи – сполучник, вроді – іменник, нерозумно – прислівник, хоч би – частка, тому – займенник, що – сполучник, їх – займенник, не – частка, можна – прислівник, відняти – дієслово, в – прийменник, тих – займенник, хто – займенник, має – дієслово, ці – займенник, дари – іменник, природи – іменник, і – сполучник, використати – дієслово, для – прийменник, себе – займенник.

[], (що, (хто),).

Українська література

1. «Сойчине крило».
2. Марія (Маня, Манюся).
3. 14 (сонет).
4. «Мартин Боруля».
5. Арфа.
6. «Кайдашева сім'я».
7. Г.
8. Г.
9. А.
10. 1) Б, 2) А, 3) Д, 4) В.

11. Фільм *«Кайдашева сім'я»* (1993-1994), режисер – Володимир Городько. У ролях: Богдан Ступка – Кайдаш; Людмила Лобза – Кайдашиха; Валентин Тарасов – Лаврін; Т. Кришевич – Мелашка; Сергій Кучеренко – Карпо; О. Гарашук – Мотря.

Фільм-вистава *«Мартин Боруля»* (1953), режисер – Олексій Швачко. У ролях: Гнат Юра – Мартин Боруля; Варвара Чайка – Палажка, його дружина; Ольга Кусенко – Марися; Сергій Олексієнко – Степан; Мар'ян Крушельницький – Омелько; Григорій Тесля – Гервасій; Василь Дашенко – Микола; Микола Яковченко – Трандалев.

Фільм *«Тіні забутих предків»* (1964), режисер – Сергій Параджанов. У ролях: Іван Миколайчук – Іван; Лариса Кадочникова – Марічка; Тетяна Бестаєва – Палагна; Спартак Багашвілі – Юрко, мольфар.

Оцінювання: 1 б. – ім'я режисера; 1 б. – ім'я артиста (артистки); 3 б. – інформація про переваги фільму; 2 б. – мовне оформлення.

12. *Стильова течія: імпресіонізм. Ознаки:*

- миттєві враження;
- відмова від ідеалізації;
- психологізм (зосередження уваги на психологічних мотивах учинків персонажа, на його внутрішньому стані);
- настроєвість;
- розповідь від 1-ої особи;
- багатство слухових і зорових образів;
- яскраві тропи, уривчасті речення, інверсії, безсполучникові конструкції.

Оцінювання: назва стильової течії (1 б.); за кожну з чотирьох ознак, проілюстрованих прикладом з тексту (по 1 б.); грамотність учнівського тексту (1 б.).